

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1541/2019
05.02.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драган Р. Стојиљковић, адвокат из ..., против тужене "Комерцијална банка" а.д. Београд, коју заступа Јована Алексић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4199/2018 од 18.12.2018. године, у седници одржаној 05.02.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 4199/2018 од 18.12.2018. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 354/17 од 22.05.2018. године, тако што **СЕ ОДБИЈА**, као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се као незаконито поништи решење тужене о отказ уговора о раду бр. 32357 од 16.12.2016. године, а тужена обавезе да га врати на рад и накнади му трошкове поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка од 147.000,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема отправке пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова састава одговора на ревизију.

Образложење

Правноснажном пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4199/2018 од 18.12.2018. године, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 354/17 од 22.05.2018. године, којом је поништено као незаконито решење о отказу уговора о раду бр. 32357 од 16.12.2016. године и тужена обавезана да тужиоца врати на рад и да му накнади трошкове спора од 120.000,00 динара са законском каматом од пресуђења до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је дао одговор на ревизију и тражио трошкове за састав одговора.

Испитујући правилност побијане пресуде, у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је код туженог био у радном односу на неодређено време, распоређен на послове сарадника за ... послове у Служби за ... послове, Филијала Побијаним решењем бр. 32357 од 16.12.2016. године, тужиоцу је отказан уговор о раду (закључен 27.10.2005. године са припадајућим анексима), на основу члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду и члана 58. и 59. Колективног уговора туженог, због организационих промена и престанка потребе за обављањем послова на којима је био распоређен. Претходно је Правилником о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова од 08.11.2016. године, који је у примени од 05.12.2016. године, брисано радно место сарадника за ... послове. Према списку упражњених места на дан 19.12.2016. године, тужена је имала потребу за једним извршиоцем на радном месту ... у Експозитури ..., док је према списку попуњаваних радних места у новембру 2016. године за укупно 12 запослених на одређено време извршено продужење уговора на одређено време.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев и поништили решење о отказу уговора о раду од 16.12.2016. године а тужену обавезали да тужиоца врати на рад. Судови закључују да за радом тужиоца није престала потреба јер је у Филијали тужене у ..., постојала потреба за извршиоцем на пословима ..., на које је тужилац могао бити распоређен. Стога је по ставу нижестепених судова тужена банка била у обавези да примени одредбу члана 171. Закона о раду и тужиоцу понуди измену уговорених услова рада, с обзиром да се за обављање тих послова захтева четврти степен стручне спреме коју поседује и тужилац, те да није постојао основ за отказ по основу технолошког вишка. Из наведених разлога нижестепени судови су поништили побијано решење и обавезали тужену да тужиоца врати на рад.

Заузето правно становиште нижестепених судова није правилно.

Према одредби члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду ("Службени гласник РС" бр. 24/05...75/14), послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог који се односи на потребе послодавца ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла и дође до смањења обима посла.

Како су Правилником о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова од 08.11.2016. године, који је у примени од 05.12.2016. године, у свим филијалама банке брисани послови сарадника за ... послове, које је обављао тужилац, престала је потреба за обављањем тих послова, па је постојао оправдан разлог за доношење решења о отказу по основу технолошког вишка. Тужилац није могао бити распоређен на друге одговарајуће послове, јер у тој филијали

таквих послова није било, а пре отказа му је исплаћена отпремнина. Стога је побијано отказно решење законито донето па је неоснован и захтев за враћање на рад у смислу чл.191. став 1 ЗОР-а.

Постојање упражњених послова, за које се правилником захтева иста стручна спрема (коју поседује тужилац), не значи аутоматски да је тужилац био оспособљен и у стању да те послове обавља. Наиме, за наведену позицију ... потребно је проћи обуку у складу са Одлуком Народне банке Србије о управљању токовима готовине, по којој је за оспособљавање запослених који рукују готовим новцем потребно да се прође обука за поступак обраде готовог новца, коју тужилац није прошао јер је био запослен на ... пословима који нису везани за банкарско пословање. Како је у конкретном случају Правилником о систематизацији радних места укинута радно место на коме је тужилац био распоређен, а према стручној спреми, знањима и способностима које је поседовао није могао бити распоређен на упражњено радно место, ... у Експозитури ..., тужиоцу је законито отказан уговор о раду на основу чл. 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, а тужена банка није била у обавези да му понуди закључење анекса уговора о раду, у смислу члана 171. став 1. тачка 1.-5. овог закона. Како је тужиоцу законито престао радни однос, нема основа за враћање на рад у смислу члана 191. став 1. Закона о раду.

Ако откаже уговор о раду запосленом у случају из члана 175. став 5. тачка 1. овог закона, послодавац не може на истим пословима да запосли друго лице у року од три месеца од дана престанка радног односа (члан 184.ЗОР).

Премештај запослених у оквиру банке у периоду пре и након отказа уговора о раду тужиоцу, решење не чини незаконитим, јер би тужилац предност у запошљавању према наведеној одредби чл. 184. ЗОР-а, имао само када послодавац заснива радни однос са трећим лицем, а не у ситуацији када врши распоређивање већ запослених лица.

Како је у побијаним нижестепеним пресудама погрешно примењено материјално право, Врховни касациони суд је на основу члана 416. став 1. ЗПП, преиначио обе нижестепене пресуде и одбио тужбени захтев тужиоца.

С тим у вези, преиначена је и одлука о трошковима поступка, на основу члана 165. став 2. ЗПП, у вези чланова 153. став 1. и 154. истог закона, тако што је тужилац обавезан да туженом на име трошкова целог парничног поступка исплати укупно 147.000,00 динара, и то на име заступања од стране адвоката на три одржана рочишта по 18.000,00 динара; за састав два образложена поднеска по 16.500,00 динара и на име састава жалбе и ревизије по 33.000,00 динара, по важећој Адвокатској тарифи, па је одлучено као у ставу другом изреке.

Захтев тужиоца за накнаду трошкова састава одговора на ревизију је одбијен, јер то нису трошкови потребни ради вођења ове парнице, па је на основу члана 154. став 1. ЗПП. одлучено као у ставу трећем изреке.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић